

BALUWA YA KWAA YA PETILI ULONGULELU

Baluwa ya Petili wa kwaa yiyandikiwa na ndundami Petili. Mweni akandili baluwa yaki kwa kuwomba mweni aveli ghani na avayandikilili vaghani. Petili ayandikili baluwa kwa vandu vonda yivamjumilili Kilistu, veni ndi “Vahenja mumlima awu” Petili wa kwaa. Sula ya 1:1. Mweni myanja yitangalili avayandikilili yivasoma baluwa shaki ndambu ayi kulangusha kucha kayandika mweni. Kwanongwa baluwa ayi yayifwanili na baluwa ya Pauli yavayandikilili Vaifesi kwa ndambu yingi vatangalili vamjumilili Yesu kucha baluwa ya kwaa ya Petili yiyandikiwa pambeli ya baluwa kwa Vaifesi vakashili mwaka wa milongu sita na muhanu pawonikili Yesu. Petili ayandikili baluwa ayi pafumili Loma kweni akukemili Babiloni. Sula ya 5:13.

Petili awombili kucha ayandikili baluwa ayi ili “kukukola mawoku na kutovilela kucha ayi ndi nemusi ya Chapanga”. Sula ya 5:12. Kuva na kulinganila munu gati ya Petili wa kwaa. Sula ya 2:11-3:7 na Vaifesi sula ya 5:18-6:9 na Vakolosayi sula ya 3:18-4:6. Mayandiku ava vosi matatu vakuwula layi shandambu ya kwikala mukaya na kuwapikana vatavala. Mweni kandi avakamulili mawoku vandu yivamjumilili Kilistu vayiwunishili pakuva na gobuleku nongwa mbelu yiva behi. Sula ya 4:1.

Fivelili mugati kwa chikata,

Petili akwimanyisha mweni na kuvatambula yivasoma. Petili wa kwaa sula ya 1:1-2.

Kandi akumlumba Chapanga kwa ulowolu wula vandu yivamjumila Yesu vavanawu na ndambu wuwuvatanga mungalilu yawu. Petili wa kwaa sula ya 1:3-2:10.

Pambeli avalayili vandu yivamjumilili Kilistu ndambu ya kwikala finofu mumlima na kulgusha ndambu sitangalili sha kukovanika kucha gati ya mlumi na mdala na mvanda na bambu, Petili wa kwaa 2:11-4:11.

Pambeli Petili kavakola mawoku vayiwunishili pavava mugobuleku Petili wa kwaa 4:12-5:11.

Pambeli topi amalilili baluwa yaki Petili wa kwaa 5:12-14.

Jambu

¹ Nenga Petili yimelili ndundami wa Yesu Kilistu,

Nguvayandikila yumwi yimushawuliwili na Chapanga Tati wetu, yimuvelili vahenja mumlima, yimupwililikili na yimwikala aku Pondu na Galatiya na Kapadokia na Asia pamu na Betaniya. ² Chapanga Tati avashawulili ngimu wuyivelili natilu yaki na mgoliwa vandu va Chapanga kwa Mfuki ili mumpikani Yesu Kilistu na kumijiliwa mwasi waki.

Nguvaluvila usangi na kusika kungajila chigelu.

Shuvililu ya nakaka

³ Ajumiwi Chapanga, Tati wa Bambu wetu Yesu Kilistu! Kwa lusungu lwaki lutangalili atugayilili unofu wa shonu ili tupati shuvililu ya nakaka kwa kushukuka kwa Yesu Kilistu. ⁴ Topi tukushuvilila kupata findu finofu fila Chapanga fyavavikilili yumwi kumbindi, fila fingajila kuwola awu kuyanangika awu kutinala. ⁵ Yumwi mukudimiwa na liwovi lya Chapanga, kwa deha ya ujumilwa kwanongwa ya ulowolu wuveli kala kugubutuliwa chipindi cha mbelu.

⁶ Kwa chilongu achi musekileli, kwa chipindi chidokwa damudayiliwi kung'ong'oleka kwanongwa ya nyeshiwu sha ndambu sitangalili simugobuleka. ⁷ Kuyeshiwa kwilata kulangusha unakaka wa ujumilwa wenu wuva nakaka, weni wutawuka pitu chumang'andu yeni yikuwola yikuyeshiwa kwa motu. Kwanongwa ayi yumwi damupati jumu na ukomi na ndundamilu mulijuva lila Yesu Kilistu pagubutuliwa. ⁸ Yumwi mukumtama hata leki mukali hela kumuwona, hata leki mukumuwona ng'odu ponopa, mukumjumila na chamunu mukusekilela kwa seku ngomi yingajila chigelu, yingajila kudeteka. ⁹ Kwa nongwa mukuyanga ulowolu wa fuki shenu weni ndi natilu ya ujumilwa wenu.

¹⁰ Vambuyi veni vatungili kwilata usangi awu wa yumwi vasakili na valembishili kwilata ulowolu awu. ¹¹ Vayeshili kumanya chipindi choti na ndambu liki dayifumbuki ndi chipindi pavawombilili padokwa Mfuki wa Kilistu yavelili mugati yawu, pavatunga ndeshiwu dayimpati Kilistu na ukomi awu dawisi. ¹² Chapanga

avagubutulili vambuyi pavaveghi vakudeta filongu afi yavelili kwanongwa ya veni ha ila kwanongwa ya mwaveni yimupikanilili kala kwa vala vanjagila yivalandulili Chilongu cha Nyanyi kwa yumwi kwa liwovi lya Mfuki Mng'alili yalayishiwili kufuma kumbindi kwa Chapanga. Ayi ndi milandu hata makungu vakudobukela kuyimanya.

Mukudaiwa kwikala ngalilu ying'alili

¹³ Kwanongwa ayi, mwikali ndemindemi na mwivavalii mufigoli, mushuvilili sangi sila damupati muushukushu wa Yesu Kilistu. ¹⁴ Kucha vana va Chapanga yivapikana, mukotoo kwikala pamukombikesha kandi dobukelu sha wafu chipindi pamuveyi mukali hela kuumanya unakaka wa Chapanga. ¹⁵ Ila yavakemili yumwi ndi mng'alili, wuwula yumwi mukudayiliwa kuva vang'alili mungalilu yenu yosi ngimu wula Chapanga wavelili mng'alili. ¹⁶ Kwanongwa mayandiku vang'alili vakudeta, "Muvi vang'alili kwanongwa nenga ndiva mng'alili."

¹⁷ Leki pamumukema Tati, topi, mumanyi kucha, mweni davaighi vandu vosi ngajila lushawu, ngimu wufivelili figoli fyaki, kwa chipindi chisighalili cha kwikala apa pamphima kucha vahenja mumpikani Chapanga. ¹⁸ Kwanongwa mumanyi kucha yumwi mwagombuliwili kwa ngalilu yenu ya chakachaka hela wumupatili kwa vambuyi venu. Wala mwakombuliwili kwa findu yifidanganyika ha ngimu wula mbiya awu chumang'andu. ¹⁹ Lakini mwagombuliwili kwa mwasi wutawukili munu

wa Kilstu waveli kucha wa mwanafungami yangajila wafu na yangajila uvifyi, ndi mwasi wa Yesu Kilstu. ²⁰ Mweni ashawuliwili na Chapanga chipindi mlima wakali hela kulumbiwa, lakini amanyikili majuva va mbelu kwanongwa ya yumwi. ²¹ Kwa deha yaki mumujumila Chapanga, ndi mweni yamshukushili na kumgayila ukomi ili ujumilwa na shuvililu yenu yivi kwa Chapanga.

²² Nongwa ponopa mwing'alisha mwaveni kwa kuupikana unakaka, yumwi mupugha ndima shenu na kuvatama vayenu ngajila ufyangu, topi, mwitami kwa ndima yosi. ²³ Nongwa mugayiliwa unofu wa shonu, wula ha wuufuma mumbeyu yiyanangika, ila yikufuma mumbeyu yingajila kuyanangika, kwadeha ya lulayilayi lwa Chapanga luvelili lunofu na luwikala jola.

²⁴ Ngimu Mayandiku Mang'alili wuvadeta,
“Vandu vonda vava kucha midasi,
Na ukomi waki wukuwuka kucha uluva.
Midasi na uluva wukulaghala, ²⁵ Lakini lulayilayi
lwa Bambu lukwikala jola.”

Na achi ndi Chilongu cha Nyanyi yichilanduliwili
kwa yumwi.

2

Vandu vang'alili va Chapanga

¹ Topi, muwuleki wafu wenu wosi na uhesi wosi na weyi wosi na kwijuma kosi na jowolu shosi. ² Ngimu wula wuvavelili vana chali yivadobukela maveli na yumwi wuwowu mukudayiliwa kudobukela majiva nakaka va

chimfuki ili kwa liwovi lyaki muweshi kukula na kulowuliwa. ³ Mayandiku vadeta, “Mwaveni mumanya kucha Bambu ndi msangi.”

⁴ Topi, mumuyendeli Bambu, mweni ndi ligonguveli livelili na unofu, lilemiwili na vandu, lakini lilila lila lishawuliwa na Chapanga na litawuka nendu kwa mweni. ⁵ Wuwula wula na yumwi muva kucha migonguveli yivelili na unofu na mukajengiwi nyumba ya Ufuki na amu damugoli chichuku kucha vatambika vang'alili kutawula mitambiku ya chindima yimunowesha Chapanga kupitila Yesu Kilistu. ⁶ Kwanongwa Mayandiku Mang'alili vakudeta,

“Tegheli, nguvika ligonguveli lya chikandilu aku Sayuni,

lishawuliwili na litawukili, mundu yamjumila mweni,

datayiwi ha soni.” ⁷ Kwa yumwi yimujumila, ligonguveli ali litawukili, lakini kwa vala vangajila kujumila,

ngimu Mayandiku mang'alili wuvadeta, “Ligonguveli valilemili vajengi,

liva ligonguveli likomi lya chikandilu.” ⁸ Kandi vakudeta,

“Ligonguveli ali lya kuyikwala,

ligonguveli livawa vandu”. Vandu vakwikwala kwanongwa vakuwujumila ha wula un-jagila nahawu ndi wuvavikiwili kukandila pakwandi.

⁹ Lakini yumwi ndi lukolu lushawuliwili na Chapanga na yumwi ndi vatambika va chi-wutwa na lipinga lya vandu vang'alili va Chapanga mweni, yimushawuliwili kulandula figoli

fikomi fya Chapanga yavakemili muwuki mul-wisa na kuvayingisha mungesha yaki ya chiloja. ¹⁰ Chipindi chimu yumwi mwaveli vandu va Chapanga ha, lakini ponopa yumwi vandu vaki, chipindi chimu mwapatili ha lusungu lwa Chapanga, lakini ponopa mupata lusungu lwaki.

Mwikali kucha vavanda va Chapanga

¹¹ Vaghanja vangu, nguvadedeka yumwi kucha vahenja na vandu va kupita apa pamlima, muyilyepi na hujulu sha wafu yisilimbana na fuki shenu. ¹² Mukudayiliwa kuva na ngalilunofu munu, gati ya vandu yivangajila kumanya Chapanga, ili hata pavavapayishila kucha mukugola fya wafu, vaweshi kulola figoli finofu fimugola, vaweshi kumjuma Chapanga mulijuvalya highilu ya vandu.

¹³ Topi, muvapikani filongosi vonda kwanongwa ya Bambu hata leki kwa mutwa, yavelili na uwesu mkomi, ¹⁴ awu vapikani vatavala na yivashawuliwili na mweni na kuvatova yivagolili wafu na kuvajuma yivagola finofu. ¹⁵ Kwa nongwa Chapanga akuvadayila yumwi kwa figoli fyenu finofu kuvabwisha vandu vapufi vangajila kumanya fivadeta. ¹⁶ Mwikali kucha vandu yivavelili na upakesu, lakini mukotoo kugola upakesu awu kufifa wafu, ila mwikali kucha vavanda va Chapanga. ¹⁷ Muvapikani vandu vosi, muvatami valongu venu yivajumila, mumtundamili Chapanga, mumpikani mutwa.

Chilangushilu cha gobuleku ya Kilistu

¹⁸ Yumwi vagola fichuku va mukaya, muvapikani vakomi venu kwa ndundamilu yonda, vala yivaveli vasangi na vashishamoyu awu vala yivavifya. ¹⁹ Nongwa Chapanga akunowishiwa na mundu yayiwunishila gobuleku sivayilatili ng'odu nongwa chipindi chosi akumwi-hola Chapanga. ²⁰ Damupati liki pamwiwunishila fitovi kwanongwa ya sambi simugolili, leki mukwiwunishila gobuleku kwanongwa mukugola finofu Chapanga danowishiwi na yumwi. ²¹ Mukemiwa kwa afi, Kilistu wuwula agobuliwili kwanongwa ya yumwi, kavalekela chilangushilu ili mukovikeli nga wagolili mweni. ²² Mweni agolili ha sambi, adetili ng'odu chilongu chochosi cha udesi. ²³ Mweni pavamjowulili awuyishili ha jowolu, pavamu-gobulili avawombilili ha filongu fya kukapusha, ila avikili shuvililu kwa Chapanga yahigha ngajila lushawu. ²⁴ Mweni atolili sambi shetu munjimba yaki pavamvangililili mulupingika ili tuvi vagoleki. Kwa milonda yaki yufwi tunana. ²⁵ Yumwi mwaveli muyaghamila kucha vafungami, lakini ponopa muwuya kwa yula mdimi na mlolela wa unofu wenu.

3

Valumi na vadala

¹ Yumwi vehi muvapikani vabambu venu, leki kwaveli mlulumi yoyonda yangajila kujumila Chilongu cha Chapanga, vakotoo kutapuliwa kwa Chilongu cha Chapanga ila vatapuliwi kwa

kulola ngalilu ya vehi vawu, ² vakuwesha kudobukela pavalola ngalilu yenu yivelili ya ndundamilu. ³ Kwinowesha kwa yumwi kukotoo kuva kwa panji hela, ngimu dutilu ya fwili yijumbili chigelu na kufwala findu fya chumang'andu na kufwala yingwa sitawukili. ⁴ Lakini kwinowesha kwa yumwi kuvi muuwundu wa mugati kungajila kuwoneka, munowishiwi kwa findu fingajila kuwola, afi ndi fuki sha ushisha moyu na kusika, kuvelili kutawuka pawulongolu ya Chapanga. ⁵ Nahawu ndi ndambu vadala va dahili wuvamshuvililili Chapanga muunakaka na kumwidumbila vayilembishili kwa kuapikana vabambu vawu. ⁶ Mweni aveli kucha Sala ampikanishili Ibulahimu, amukemili bambu na yumwi ponopa muva vakavali vaki, leki pamugola figoli finofu ngajila kutila chindu chochosi.

⁷ Wuwula wula yumwi valumi, mwikalani vehi venu pamumanya veni vadadala vasosuvafu, mwikalani pamuvatundamila nongwa Chapanga davapi veni pamu na yumwi fupu ya unofu, mugoli na ha ili dadavu shenu sikotoo kuva na ngingamu.

⁸ Chingomeku nguwomba, mwavosi muvi na hoshu na natilu yimu na mwiwoneli lusungu mwaveni kwa mwaveni na muvi vashishamoyu na mwitami kucha valongu yivajumilili. ⁹ Mukotoo kuvahomba uvifyi kwa uvifyi, awu jowolu kwa jowolu, ila muvi vandu va kunemela, kwanongwa afi ndi fimukemiwili, ili muweshi kupata nemusi. ¹⁰ Kwanongwa mayandiku vang'alili vakudeta, "Mundu yatama

ngalilu ya nyanyi na kwikala mumajuva va nyanyi,
 akotoo kudeta findu fya wafu, awuwomi mlomu
 waki. ¹¹ Ayilyepi wafu, agoli fya nyanyi na
 asaki kusika na akombikeshi. ¹² Nongwa
 mesu va Chapanga vakulola vagoleki kwa
 usangi,
 na kupikana dadavu shawu,
 lakini maya va Bambu vava kwa vala yivagola
 wafu.”

¹³ Ghani davagoboli yumwi, leki pamuva
 mukugola findu fya nyanyi? ¹⁴ Lakini pamu-
 gobuliwa nendu kwanongwa ya ugoleki, mu-
 sangiliwa. Lakini mukotoo kutila pamuka-
 pushiwa, wala mukotoo kutila kugoboliwa.
¹⁵ Lakini mundima shenu mulangushi Kilistu
 kucha Bambu, chipindi chosi muvi kala kumyan-
 gula mundu yavadasha milandu yiilata shuvililu
 yenu. ¹⁶ Lakini mugoli na ha kwa ushisha
 moyu na ndundamilu. Muvi na natilu yin-
 gagila mbatiwa ili vala yivavapayishila na yi-
 vajowola ngalilu yenu ya nyanyi Mukilstu,
 vapati chindipa. ¹⁷ Kwanongwa kugoboleka
 kwa kugola usangi, leki Chapanga padayila, ayi
 ndi nyanyi pitu kugobuleka kwa kugola wafu.
¹⁸ Nongwa Kilistu mweni agobuliwili na aso-
 vili mwanja wumu hela kwanongwa ya sambi,
 mweni yamunowishili Chapanga agobuliwili na
 asovili kwanongwa ya vavifyi, ili avayeghi
 kwa Chapanga, awulayiwili kwa njimba lakini
 agolikili goleki kupitila mfuki. ¹⁹ Kwa deha
 ya mfuki ayendili muchijaka kusilandulila fuki
 siwopiwili, ²⁰ ava ndi vandu vala pakwandi

valemili kumpikana, chipindi Chapanga avelili akuvavetela kwa uwunilifu, mumajuva va Nuhu, chipindi watu mkomi wuvawukema safina pawuveyi wukugoliwa, mugati ya watu awu, vandu vadokwa hela, ndi, vandu vanani hela yivananili kusova na machi. ²¹ Machi ava ndi chilangushilu cha ubatishu wukuvalowola yumwi ponopa. Ubatishu wula wuva wa kuwusha liku munjimba ha, ila ndi deha ya kugola jangi na Chapanga munatilu ya nyanyi. Weni ukuvalowola yumwi kwa deha ya ushukushu wa Yesu Kilstu. ²² Kayenda kumbindi kwa Chapanga, mweni kayikala mwambu wa mlilu wa liwoku lya Chapanga, kava mkomi wa makungu na weshu na wovi shonda.

4

Unofu wa shonu

¹ Topi, nongwa Kilstu agobukili njimba yaki na yumwi wuwula wula mwidindashi kwa natilu yiyila yila, nongwa yula yagobuleka munjimba kayipota na sambi. ² Topi kufumila ponopa mukotoo kuyendilela kwikala ngalilu ya dobukelu sha chiwundu, ila mwikalini ngimu wadayila Chapanga, muchipindi chenu chisighalili cha kwikala apa pamlima. ³ Nongwa chipindi cha ngalilu yenu ya dahili chibaka kugola fila fyavadayila vandu vangajila kumumanya Chapanga, mwashovilelili kwikala muuwoni na dobukelu sha wafu na unjayila na hungu sila vandu vakulovela na kugola findu fya chindipa na kudadavila ming'omung'omu kweni ndi kumkalalisha Chapanga. ⁴ Findu

afi fya yumwi veni vakwikang'anika pavawona muva pamu ha na veni mungalilu yimemili wafu, topi, vakuvajowola. ⁵ Lakini vandu ava davadeti findu fyawu fyosi kwa yula yavelili kala kuvahigha yivavelili vanofu na yivasovili. ⁶ Ndi nongwa hata vala yivasovili valanduliliwili Chilongu cha Nyanyi ili vahighiwi mungalilu yawu ya mvili ngimu wuvahighiwa vandu vamonga na vayikali mumfuki ngimu wadayila Chapanga.

Ndumindumi mnofu wa nemusi sha Chapanga

⁷ Lakini kupela kwa milandu yosi kuva pabehi, topi mwivavalii, muvi ndemindemi pamudadava. ⁸ Nendu ya fyosi, mwitami mwaveni kwa mwaveni kwa ndima yosi nongwa utami ukugubika sambi sitangalili. ⁹ Mwilibushili mukaya mwaveni kwa mwaveni, ngajila kung'ong'oleka. ¹⁰ Kila mundu ngimu wayangili fupu sha Chapanga ayigoleli fupu kwa kuvatanga vandu vosi kucha ndumindumi msangi wa nemusi sha ndambu sitangalili sha Chapanga. ¹¹ Mundu padeta, adeti kucha filongu fya Chapanga, leki mundu patanga vamonga avatangi kwa liwovi lyamugayilili Chapanga ili mumilandu yosi Chapanga ajumiwi kupitila Yesu Kilistu. Ukomi na liwovi livi na mweni jola. Yina.

Kugobuleka kwanongwa ya kuva Mkilistu

¹² Valongu, mukotoo kuyikang'anika nyeshiwu ngomi simupata ili kuvayesha kucha wula chindu chihenja chivapatili. ¹³ Lakini ngimu pamugobuleka kwa kwilumba na Kilistu. Ili

muweshi kusekelela ukomi waki pawugubutuliwa. ¹⁴ Mujowuliwa kwanongwa ya kumukovekela Yesu Kilistu, yumwi musangiliwa nongwa Mfuki wa ukomi wa Chapanga akwikala mugati ya yumwi. ¹⁵ Leki kuna mundu akugobuleka akotoo kugobuleka kwanongwa mwени muwulaghi, awu mwifi, awu yagola wafu, awu yagola uyanangi. ¹⁶ Lakini payiva mundu ayu akugobuleka kwanongwa akumjumila Kilistu, akudayiliwa akotoo kuwona chindipa ila amjumi Chapanga kwa litawa lya Mundu yindimjumilili Kilistu.

¹⁷ Kwanongwa chipindi chifika cha kukanda kwa highilu na yikandila kwa vandu va Chapanga, payikandila kwa yufwi, dayivi wuliwuli kwa vala valemili kuchijumila Chilongu cha Nyanyi cha Chapanga? ¹⁸ Ngimu mayandiku Vang'alili vakudeta,

“Leki yaveli goleki daweshi ng'odu kulowuliwa, dayivi wuliwuli kwa yula yangajila kumjumila

Chapanga na yaveli na sambi?” ¹⁹ Topi, vala yivagobuleka ngimu wadayila Chapanga vayihadishi kwa mulumbi wawu mjumilifu na kuyendilela kugola fichuku finofu.

5

Kulidima lipinga lya Chapanga

¹ Topi, nenga yimelili mvaha gati ya vavaha vayangu nguvadedefaka vavaha filongosi yi-vavelili gati ya yumwi na mtovilela mugobuleku

ya Kilstu na lighanja muukomi dawugubutuliwi pambeli. ² Mulidimi lipinga limugayiliwili na Chapanga na muliwolukeli, kwa kung'ang'anikiwa ha, ila kwa ndima ngimu wadayila Chapanga, yivi kwa kudayila ng'odu mbiya ya chindipa, ila kwa ndima ya nyanyi. ³ Mkotoo kulongosha kwa liwovi ava yivavelili pasi ya udimi wenu, ila muvi chilangushilu mulipinga ali. ⁴ Na chipindi Mdimi Mkomi pabwituka, yumwi damupokeli likokoma lya ukomi lingajila kutinala.

⁵ “Wuwula wula yumwi fijana, muvapikani vavaha. Mwikimbanikili mwaveni kwa mweni, kwanongwa Chapanga akuvanyekwa yivelili na lukilu, lakini kuvalangusha usangi waki vashishamoyu moyu.”

⁶ Topi muvi vashishamoyu kwa Chapanga yavelili na liwovi, ili akukweshi kwa chipindi chijakwili. ⁷ Mumtulili mweni migoba yenu yonda, nongwa mweni ndi yavakimbanikila.

⁸ Mwivavalii na mugungi mesu nongwa chimudwama wetu, Lijangavandu akushengeta shengeta kucha majabi yasaka mundu amulyi.

⁹ Mudindali muujumilwa na kumlimba, pamumanya kucha valongu venu milima yosi vakugobuleka gobuleku yiyila yila.

¹⁰ Pamugobuleka kwa chipindi chidokwa Chapanga wa sangi shosi, yavakemili kwingila muukomi waki wa jola kwa kwilumba na Yesu Kilstu, mweni davagolikeshi muvi vashonu.

¹¹ Uwesu kanawu mweni mbaka jola. Yina.

Jambu ya mbelu

12 Ndivayandikila baluwa ayi dokwa kwa utangi wa Silivanusi, mlongu yindimumanya ngimu mlongu yajumiliwa ili kuvakola mawoku na kuvatovilela kucha awu ndi usangi wa nakaka wa Chapanga muwoloki unofu muusangi awu. **13** Lipinga lya vajumila livelili Babiloni lishawuli-wili na Chapanga ngimu yumwi likuvajambusha, wuwula wula Maliku yaveli kucha mwana wangu akuvajambusha. **14** Muyijambushi kwa chilangushilu cha kwitama.

Kusika kuvi na yumwi yimuyilumbili na Kilstu.

**Lilaghanu lyá shonu
The New Testament in the Ndamba language of
Tanzania**

copyright © 2014 The Word for the World and Pioneer Bible Translators

Language: Ndamba

Translation by: Pioneer Bible Translators

Contributor: The Word For The World

Ndamba & The New Testament in Ndamba

This translation, published by The Word for the World Bible Translators and Pioneer Bible Translators, was published in 2014.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact The Word for the World Bible Translators at www.twftw.org.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-02-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

305bc77f-198f-5a79-803d-345305ed81b7